

Прем'єр-міністру України
С. КОРЕЦЬКОМУ

Міністру соціальної політики,
сім'ї та єдності України
Д. УЛЮТІНУ

Шановний Сергію Федоровичу!

Шановний Денисе Валерійовичу!

04 серпня 2026 року Президент України Володимир Зеленський підписав Закон, на який система захисту дітей чекала майже чотири роки. Йдеться про Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей» № 2541-IX (законопроект № 7087).

Проаналізувавши доручення Прем'єр-міністра України від 11 серпня 2026 року, яким затверджено План організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації зазначеного Закону, висловлюємо певні застереги щодо його змісту. Закон містить норми, які суттєво змінюють підпорядкованість структур та їх відповідальність за захист прав дитини. Включення до Плану лише тих норм Закону, де передбачено, що Кабінетом Міністрів України має бути розроблений окремий порядок, є недостатнім. На центральному рівні має бути створено Державну службу України у справах дітей – центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом. На місцевому рівні – чітко визначено повноваження органу опіки та піклування, який очолює голова громади.

На виконання Закону має бути врегульовано питання здійснення виконавчими комітетами територіальних громад під керівництвом голови громади відповідних процедур та визначено їхню відповідальність не лише щодо захисту прав дітей, а й щодо повнолітніх фізичних осіб, які через вік або стан здоров'я не можуть самостійно здійснювати свої права та виконувати свої обов'язки.

Районні державні адміністрації втратили повноваження органів опіки та піклування, а сільські, селищні громади їх набули, у міських громад вони були

і раніше. Крім того, органом опіки та піклування тепер визначено виконавчі комітети, а не виконавчі органи. Це важливі зміни. Їх опрацювання мало б бути включено до Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону.

Повноваження виконавчого комітету як органу опіки та піклування мають реалізовуватися за процедурою, чітко визначеною на рівні підзаконних актів. Галузь захисту прав дитини потребує визначення або рекомендацій щодо такого порядку. Виконавчий комітет повинен наперед визначити механізм ухвалення невідкладних рішень, зважаючи, зокрема, і на норми інших законів, наприклад, щодо повноважень служб у справах дітей.

На жаль, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України не бачить зазначені завдання, необхідні для реалізації Закону. Крім того, доручення Прем'єр-міністра України взагалі не містить жодних доручень щодо створення Державної служби України у справах дітей під скеруванням Кабінету Міністрів України, хоч це прямо передбачено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей».

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики вважає за необхідне доопрацювати План організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей», зокрема, визначивши конкретні заходи з утворення Державної служби України у справах дітей як центрального органу виконавчої влади з спеціальним статусом. У дорученні Прем'єр-міністра України немає положень щодо визначення видатків на виконання громадами делегованих повноважень із захисту прав дитини. Не розробляється ні суть, ні зміст, ні процедури власних та делегованих повноважень громад, повноважень, передбачених Конституцією України.

Просимо звернути особливу увагу на дотримання строків передбачених Розділом II зазначеного Закону «Прикінцеві та перехідні положення», а саме: Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

- забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Крім того, в порядку реалізації Комітетом контрольної функції, просимо направляти на погодження до Комітету проекти нормативно-правових актів, розроблених для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей».

З повагою

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A672E00C61EDE00
Дійсний до: 13.01.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-14/06-2026/201367 від 27.08.2026

2322280